

Predgovor

Spoštovane udeleženke in cenjeni udeleženci Devetega izobraževalnega dne programa ZORA,

Veseli smo, da nam je v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje uspelo organizirati še en tradicionalni izobraževalni dan programa ZORA. Zahvaljujem se vsem, ki ste se odzvali vabilu k predavanju ali udeležbi in upam, da boste domov odšli zadovoljni, z novimi znanji in spoznanji, ki vam bodo koristila pri vašem vsakodnevem delu. Zavedamo se, da le z nenehnim izpopolnjevanjem s sodobnim znanjem in zavzetostjo vseh sodelavcev program ZORA lahko dosega dobre rezultate! Tudi letošnje srečanje je finančno omogočil Onkološki inštitut Ljubljana, nosilec državnega programa ZORA, s sredstvi, ki jih programu posebej namenja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Ker smo želeli, da bi bila udeležba dostopna čim več sodelavkam in sodelavcem programa, smo ga – kot vse dosedanje – organizirali brez kotizacije. Posebnost letošnjega Zorinega dne je, da sta mu en dan kasneje pridružena še dva izobraževalna kongresa, in sicer 4. regijski simpozij za preventivo raka materničnega vratu in Obnovitveni kolposkopski tečaj, ki ju soorganiziramo v sodelovanju z Združenjem za ginekološko onkologijo, kolposkopijo in cervikalno patologijo pri Slovenskem zdravniškem društvu (ZGO-SZD).

K sodelovanju smo letos povabili dva mednarodno priznana strokovnjaka. V sodelovanju s Svetovno zdravstveno organizacijo (SZO) bomo gostili strokovnjaka Mednarodne agencije za raziskovanje raka (angl. International Agency for Research on Cancer, IARC). Dr. Vitaly Smelow bo predstavil osnutek strategije SZO, s katero naj bi do leta 2030 dosegli eliminacijo raka materničnega vratu kot javnozdravstvenega problema. Na 4. regionalnem simpoziju za preventivo raka materničnega vratu bo spregovoril o pomenu in nujnih elementih organiziranega presejalnega programa za raka, s poudarkom na presejanju s testom HPV. Ker v program ZORA že vstopajo dekleta cepljena proti okužbi s HPV, in ker bodo spremembe materničnega vratu pri teh dekletih z manjšo verjetnostjo napredovale v raka materničnega vratu, smo k predavanju povabili tudi predsednika Evropske kolposkopske federacije (angl. European Federation for Colposcopy, EFC) s Finske. Dr. Pekka Nieminen, ki je bil sodeloval že na prvem izobraževalnem dnevu programa ZORA, bo predstavil breme in zdravljenje predrakavih sprememb nizke stopnje pri cepljenih ženskah. Na 4. regionalnem simpoziju za preventivo raka materničnega vratu bo predstavil organiziranost in rezultate finskega presejalnega programa, na Obnovitvenem kolposkopskem tečaju pa bo vodil kolposkopsko delavnico.

Kot vedno, bomo tudi na 9. Zorinem dnevu predstavili rezultate programa ZORA za preteklo leto in novosti. Posebej bomo izpostavili postopno uvajanje tekočinske tehnologije v program ZORA, ki je predpogoj za spremembo presejalne politike in širšo uporabo testa HPV v presejanju. V letu 2019 smo v okviru programa ZORA začeli Pilotno raziskavo za umestitev tekočinske citologije v državni presejalni program za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb materničnega vratu ZORA, v okviru katere bomo vse slovenske presejalce in citopatologe usposobili za ocenjevanje brisov materničnega vratu, pripravljenih iz tekočinskega vzorca, pridobili bomo prve izkušnje z rokovanjem s tekočinskimi vzorci v laboratoriju in preverili zanesljivost različnih presejalnih in triažnih testov za odkrivanje predrakavih sprememb visoke stopnje in raka materničnega vratu.

Ponovno bomo poudarili pomen cepljenja proti HPV. Predstavljeni bodo rezultati cepljenja iz držav, ki so cepljenje proti HPV uvedle med prvimi, pričakovane spremembe v bremenu žleznega raka materničnega vratu pri cepljenih, precepljenost in novosti na področju cepljenja proti HPV v Sloveniji. Zanimivi so primeri dobre prakse, ko so posamezni strokovnjaki z aktivacijo širše skupnosti v lokalnem okolju uspeli povečati precepljenost proti HPV. Na program letošnjega Zorinega dne smo umestili tudi aktualne teme s področja zdravljenja raka materničnega vratu, predstavili bomo novosti, ki jih prinašajo nova Priporočila za celostno obravnavo žensk z rakom materničnega vratu v Sloveniji in posebno analizo konizacij, opravljenih v Sloveniji v letih 2009–2018.

Breme raka materničnega vratu se od vzpostavitve Državnega programa ZORA leta 2003 zmanjšuje. Ob Tednu boja proti raku materničnega vratu, januarja 2019, smo se na Onkološkem inštitutu zbrali strokovnjaki različnih strok, ki sodelujemo v programu ZORA in skupaj z Ministrstvom za zdravje na novinarski konferenci slovenski javnosti sporočili, da je slovenska stroka enotna, da lahko z organiziranim presejanjem žensk v programu ZORA in veliko precepljenostjo proti HPV preprečimo skoraj vsak nov primer tega raka v Sloveniji.

S tem smo združeno stopili na pot k eliminaciji raka materničnega vratu v Sloveniji in se pridružili iniciativi Svetovne zdravstvene organizacije za eliminacijo raka materničnega vratu kot javnozdravstvenega problema! Želim, da tudi Deveti izobraževalni dan programa ZORA zaključimo s prepričanjem, da skupaj zmoremo.

dr. Urška Ivanuš

Vodja Državnega programa ZORA

Slika: Novinarska konferenca v Tednu boja proti raku materničnega vratu 18. 1. 2019 v podporo pozivu Svetovne zdravstvene organizacije za eliminacijo raka materničnega vratu kot javnozdravstvenega problema. Slovenska stroka je enotna, da lahko s cepljenjem proti HPV, presejanjem in zdravljenjem predrakavih sprememb materničnega vratu preprečimo skoraj vsak nov primer tega raka. Od leve proti desni: Miroslava Cajnkar Kac (specialistka šolske medicine iz Slovenj Gradca), dr. Maja Primic Žakelj (specialistka epidemiologije in javnega zdravja in predsednica Zveze slovenskih društev za boj proti raku), Maja Jurjevec (Ministrstvo za zdravje), dr. Leon Meglič (specialist ginekologije in porodništva z Ginekološke klinike UKC Ljubljana), dr. Urška Ivanuš (specialistka javnega zdravja in vodja Državnega programa ZORA z Onkološkega inštituta Ljubljana), prof. dr. Mario Poljak (mednarodno priznani strokovnjak s področja diagnostike okužb s HPV z Inštituta za mikrobiologijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani) in Nadja Šinkovec (specialistka javnega zdravja z Nacionalnega inštituta za javno zdravje).